

Gályák az orosz flottában

Hozzáadta: kaloz

2005. február 24. Csütörtök 19:53

A gályák hosszó ideig jelentős szerepet töltek be a világon hajózáásban, a kereskedelmi és a hadihajózáásban is. Nem volt ez másképp az orosz flotta esetében sem. A cikk eredetije megtalálható a www.shipmodeling.uw.hu cén, ahol a modellépítéséhez hasznos információk találhatóak.

Az orosz gályák, ezek a vitorlások-evezők, máris az évszázadok óta ismertek voltak. Szerkezetük sok évszázadon keresztül fejlődött és korszerűsített, és a feldolgozóipar, a Földközi-tenger partjain a XVII. és XVIII. századokban sok hatalom országai flottaikkal rendelkezett. Amikor I. Péter, a májusodik azovi hadjárattal elköszánta a hadiflottát, úgy határozott, hogy éppen ez a hajózat lesz a legmegfelelőbb a Dnieper torkolatjánál és az Azovi-tengernél való meghajtott tevékenységnek: a gályák járó manőverező képességgel rendelkeznek sok más hajóhoz képest a merőleges csekély volt. Eközben elegendő erősséggel tartózkodtak a víz felé, hogy felvegyék a harcot az ellenség ellen. Az első orosz gályák mintájul egy katonai hajó, a 16 evezős gályák szolgált evezősöknek a gályákon az evezősök (a víz felé), amit 1694-ben Hollandiában rendeltek meg. A hossza 38,1 m, szélessége 9,1 m, merőleges 1,8 m. A gályát Arhangelszkbe szállították. Pontosabban a hajó a főtáborba tartozott, de az akkori idők dokumentumaiban (a pontos megnevezés hiányában minden esetben gályának nevezték. 1696 tavaszára a Moszkva melletti faluban, Preobrazsenszkijben állították össze a hajókat. A mintájára ugyanott, Preobrazsenszkijben a gályák (pontosabban főtábor) testének elemeit is elkészítették. Azután az elkövetkező években az állították össze Voronyezsbe szállították. Később magját a mintájul szolgáló gályát is Voronyezsbe szállították és állították. Az építés ilyen megszervezésének hála, gyorsan haladtak és máris 1696 áprilisára Voronyezsben 23 gályát tettek vízre, melyek mindegyike három- vagy négytáborral rendelkezett. A gályák parancsnokai Péter kinevezte a Preobrazsenszkij és a Szemenovszkij ezredek tisztjeit. A cén a magak számára az egyforma hajó gályák egyikének, a "Principium"-nak parancsnokot tartott fent. Az evezősök serege alapvetően szintén a Preobrazsenszkij és a Szemenovszkij ezredek katonáiból alakult, ugyanakkor egy részét fegyverek, valamint tábor és tőrök foglyok alkották. Hamarosan a fegyverek és foglyok munkásságát az orosz gályák flotta felszámolták. Az evezősök vagy katonák, vagy felfogadott munkások voltak az ilyen hajók elnyeltek. A későbbiekben, máris I. Péter halála után, az oroszországi franciák, Chetardi a rosszakarat és irigységű vegyes erőszakkal (mivel a oroszországi Balti-tengerre való kijutásának ellensége volt) kénytelen volt elismerni, hogy ez Nagypéter katonái volt az irányítás alatt lévő hadakba szüggő fegyverek egyszerű munkások tudatával szemben, a kénytelenül és a becsülettel gondolatát, sőt a gárdisták számára egyenesen szertartás volt nem részt venni az őket szállító hajókban és evezősben, ebből kénytelenül és hogy gályák, láthatóan nem nagyszámú legényekkel katonák elszállítás-tani és partra tenni 400-500 felfegyverzett személynél ostrománál 1696-ban az orosz gályák meghatározó szerepet játszottak. Nekik kénytelenül a vízre elvitték a tengertől, és annak helyére, nem valószínű lehetősége erőszakkal szembe, megadta magját. 1697-ben Voronyezsben egyszerre 17 főtáborral a gályák (és nem csak állították) kezdődött. Ezek 20 és 24 evezősök között, hosszuk 41,7 és 53 m, szélességük 5,5 és 7,3 m, a hajótest magassága 1,8 és 2,7 m. A fegyverzet minden hajónál négytáborral, kénytelenül három hat- és tizenháromtáborral, a tőrök kénytelenül és "falkont". A továbbiakban I. Péter az oroszországi kisebb-méretű gályák építését határozta el. A Balti Flotta létrehozásában a gályák és főtáborral alkottak. Teljes egészében igazolták magukat a Balti-tengeri hadműveletekben: a sziklapadokon, a sekély vizeken, a szárazságon. Részt vettek az 1710-ben, a Viborg elleni támadásban, a Hanhalmi támadásban 1714-ben, a Hrengam szigeti csatában 1720-ban. 1714 és 1721. évek során az orosz flotta evezős hajóinak osztagai nem egy esetben tettek ki deszantot a svéd partokon. A Balti gályák flotta létrehozása 1703. október 1-ével kezdődött. Ezen a napon Jakob Kol hajóépítő mester az olonyecki hajóépítő műhelyben (a Szvirj folyón) 13 főtáborral a gályák építését megkezdte: 10 és 12 evezősökkel, 17,4 m hosszal, 3,1 m szélességgel (az evezősökkel). 1712-től a gályák és főtáborral Pétertervezőre látott gályákban építettek. A vitorlások-evezők sajátos szerkezete maga után vonta a speciális terminológiát. A gályák (főtábor) orr-része és a víz felé magasodó taran (döntő) neve "szpiron" volt; a felépítés, ami magába foglalta a fegyverzet és a víz felé, az oldalfalakon a víz felé kivezető speciális alapozás gerendák az csuklás evezősökkel (skarmák) az evezősök számára és "szposztici". A gályák hátsó részében az orrbástyánál a tábor (kénytelenül a hajótest) járóhárd futott végig és "coursier". Az első gályákban "trinet" volt, a főtábor és a hátsó tábor és "mejeane" elnevezést viselte. Pontos, és a Péter időkben a gályák és főtáborral kénytelenül nem épített. Ezért a dokumentumokban és a levelekben egy és a hajókat gyakran másképp nevezték. Itálában a gályák hajó evezősök 18 evezősök (azaz 18 páros evezősök) főtáborral minősültek. Az orosz flottaiban ebben az időben legelterjedtebbek a 15 és 16 evezősök főtáborral a fedélzetén márt 35 és 39 m hosszal, 2,1 és 2,3 m oldalmagassággal, 0,9 és 1,2 m merőlegessel, 4,4 és 5,1 m szélességgel. Ezek fegyverzete egy 12 fontos "coursier" hajóval az orrbástya (rambat) alatti járóhárdon (ezzel elhelyezte, és a 3 fontos forgatható hajó mellett. Minden evezős 3 és 4 evezős jutott. Az evezősök az orosz hajókon az orr felé, az oldalfalhoz képest 810 és 830-ban helyezkedtek el. Minden evezősökönél lábtámasz (ezzel) volt. Azoknál a flottaikonál, ahol fegyverek vagy foglyok voltak az evezősök, a lábuknál fogva éppen ezekhez a lábtámaszokhoz bilincseltek őket és nem az evezősök, ugyanis az evezősök bizonyos esetekben, például a víz felé szállításban bevonásra kerültek. Az evezősökkel a gályákon és főtáborral 24 és 40 matrac is szolgált, és az altiszt, és 125 és 150 katonával a csúszkákra vagy deszantokhoz. A Péter flotta gályái nagy méretekkel rendelkeztek, gyakran a vízszelvény szerepét is betöltötték. Úgy az 1708-ban az oloenki műhelyben épített 21 evezősök és

gályán hordozta zászlaját F. M. Aprakszin generál-admirális. Mőretei űs fegyverzete megfelek kőpet nyőtanak az evezs hajásk ezen tőpusájrá. A hajás hossza a fedőlzetén mőve 53,3 m, oldalmagassága 2,6 m, merőlése 1,2 m, szélessőge az evezőtartákkal 7,6 m. A gálya egy 24 fontos coursier, űs kőt 12 fontos forgathatás őgyőval volt felszerelve, űs volt 12 őnagybőg a csuklőná, azaz 12 kisebb őgyő az evezőtartás palőnsorra felerősőve. A őn minden evezőőre őt evezs jutott. Mőg nagyobb volt a 22 evezőados őFivraő gálya, ami 1713 ő 1714 ővekben Pőterőron a Gálya-telepen, űs M. M. Golicin zászlőshajásja volt 1720-ban a Grengami őtkőzetben. Nőmely gálya őkő 25 evezőadosőnt is őpőtek, ilyen pőldájul az 1721-ben, Pőterőron őpőlt hőromőrbocős őDvinaő a 48,5, szélessőge az evezőtartákkal a 9,6 m-t. A őDvinaő egy 24 fontos coursier őgyőval, kőt 12 fontos forgás, őtizenkő 3 fontos őgyőval rendelkezett. Minden evezőőre 6 evezs jutott. Az ilyen hajásk sebessőge őltalőban 5 ő 6 csomó volt, erőtett evezőssel 7 ő 7,5 csomó; az evezősők vőltősőval naponta 40 mőrfőldet tettek meg. Az orosz őhelyekben felszerelt gályák ő főlgályák főlmetes hadihajásk voltak, aktővan vődelmeztők az I. Pőter alatt Oroszországnak visszaszerzett balti partvidőket. A gályák az orosz flotta őllomőnyőba tartoztak majdnem egy egősz ővsőzadon keresztül. Az orosz flotta szőmőra az utolső gályák a XVIII. szőzad 90-es őveiben őpőtek. A. ISZPRAVNYIKOV, A. ZAJCEV Modelist Konzstruktor 1990-10. Oroszbő fordő-totta: Kurusa Sőndor